

AUTOŠKOLSTVÍ - zkoušky uchazečů o ŘP

Publikováno: 8. 11. 2007

Zákon 411/2005 Sb. ve vztahu k uchazeči o řídičské oprávnění, resp. k získávání odborné způsobilosti a zkouškám uchazečů o řídičské oprávnění.

V souladu s Národní strategií bezpečnosti silničního provozu a právem zemí Evropské unie nabyt účinnosti dne 1.7. 2006 zákon o silničním provozu č. 411/2005 Sb., který je úplným zněním zákona 361/2000Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu).

Cílem Národní strategie bezpečnosti na pozemních komunikacích je snížení počtu dopravních nehod na našich komunikacích do roku 2010 a počtu usmrčených v silničním provozu na 50 % úrovně roku 2002.

Změny zákona, v platném znění, jsou nástrojem především na podporu zvýšení bezpečnosti účastníků silničního provozu, (např. povinné používání dětských zádržných systémů na všech druzích pozemních komunikací, povinné používání cyklistických přileb do 18 let, celodenní svícení i za nesnížené viditelnosti po celý rok).

Do novely zákona 361/2000Sb. byl zavedený bodový systém, jako nástroj postihu řidičů za nedodržování pravidel silničního provozu, který se osvědčil v mnoha zemích Evropy. Novela zákona, mj., dává i nové pravomoci Policii ČR, která může, ve vybraných případech, na místě zadržet řídičský průkaz a tak zabránit řidiči v další jízdě, případně vyžadovat kauci. Příslušníci městské a obecní policie mohou měřit dodržování nejvyšší dovolené rychlosti.

Změna zákona 361/2000Sb., která nabyla účinnost k 1.7. 2006 se dotkla i autoškol: Změnila se nejen forma, ale i obsah zkoušky teoretických znalostí uchazeče o řídičské oprávnění. .

Zkouška probíhá v elektronické podobě, tzv. eTesty. Cílem zkoušky je, aby uchazeč o řídičské oprávnění dokázal použít zákon v praxi a zvládl jej aplikovat do každodenní potřeby chování řidiče na pozemních komunikacích.

Od 1.7.2006 do 31.12. 2006 zkouška probíhala ve dvojí možné podobě: V tradiční podobě tištěné, nebo připojením přes síť Internetu. Od 1.1. 2007 je možné skládat zkoušku jen v elektronické podobě, která zabezpečuje řádné a efektivní provádění zkoušek uchazečů o řídičské oprávnění. Sběr dat o prováděných zkouškách umožňuje jejich další zpracování.

Předností skládání zkoušky v elektronické podobě je hned několik:

- Objektivnost zkoušky se zvyšuje náhodným vygenerováním jedinečného testu pro každého uchazeče.
- Pozice odpovědi přiřazená k otázce je v každém testu na jiném místě - tím je znesnadněno „opisování.“
- Neexistuje pevná sada zkušebních otázek s předem známým pořadím odpovědí.
- Otázky jsou přehledné, pozornost uchazeče se nerozptyluje dalšími otázkami - na ploše monitoru se zobrazuje vždy jen jedna otázka.
- Grafická podoba otázek s přiřazenou obrazovou podporou je z reálného pohledu řidiče.
- Absence otázek, které se zaměřují na přesnou citaci zákona.
- Jednoduchost ovládání a přehlednost práce v systému.
- Okamžité vyhodnocení úspěšnosti testu odesláním ke elektronickému zpracování na server MD ČR.
- Systém elektronické zkoušky znesnadňuje nezákonné získání řídičského oprávnění a neumožňuje žádné úpravy vypracovaného a odeslaného testu k vyhodnocení.

Skladba zkoušky

Prověření teoretických znalostí zákona 411/2005 Sb. formou elektronického testu z pravidel silničního provozu a zdravotnické přípravy.

Druhou součástí zkoušky je, a která zůstala téměř v nezměněné podobě, praktická zkouška z odborné způsobilosti aplikace zákona 411/2005 Sb. a zkouška z údržby vozidla.

Průběh zkoušky z teoretických znalostí zákona 411/2005Sb.:

1. Totožnost uchazeče

Zkušebnímu komisaři uchazeč o řidičské oprávnění prokáže svoji totožnost.

2. Protokol o přidělení čísla testu

Komisař vygeneruje pro uchazeče test a předá **Protokol o přidělení čísla testu**

3. Zadání čísla testu

Uchazeč přejde k počítači, na kterém bude zpracovávat test, a **zadá do počítače číslo přiděleného testu.**

4. Kontrola osobních údajů

Uchazeč zkontroluje v počítači svoje osobní údaje

5. Cvičný test

Na počítači se seznámí s ovládním programu pomocí velmi jednoduchých **statických obrázků** a práci s počítačem si prakticky vyzkouší na cvičném testu. **Cvičný test** se skládá z pěti otázek. Tyto otázky nejsou v testu hodnoceny, slouží jen pro potvrzení dovednosti ovládní pracovního programu.

6. Podpis protokolu uchazečem

Uchazeč svým podpisem na **Protokolu o přidělení čísla testu** potvrdí, že je mu ovládní programu srozumitelné a je schopen absolvovat zkušební test.

7. Zkušební test

Komisař na svém počítači **uvolní uchazeči zkušební test** k vypracování.

8. Vyhodnocení zkoušky

Po ukončení zkušebního testu uchazečem je test automaticky vyhodnocen a uchazeč je na svém počítači seznámen s **výsledkem zkoušky**. Současně se výsledek zkoušky zobrazí na počítači zkušebnímu komisaři.

9. Protokol o zkoušce z teoretických znalostí

Komisař předá uchazeči **Protokol testu** s potvrzeným vyhodnocením zkoušky.

Jak systém eTestů pracuje?

Zkušební komisař má přístupový „klíč“, kterým se přihlašuje do systému a tím je umožněn vstup do aplikace se zkušebními testy MD ČR. Po přihlášení zadá informaci o uchazeči, kterému je poté umožněn přístup ke cvičnému testu, který je součástí elektronické podoby zkoušky. Podpisem na cvičném testu uchazeč potvrzuje, že s počítačem umí pracovat, pochopil jak se orientovat v zadaných otázkách a je schopný zkoušku na počítači absolvovat. Doba potřebná pro cvičný test je neomezená.

Poté může uchazeč přistoupit k vykonání samotné zkoušky ze znalosti a aplikaci zákona. Počítač každému uchazeči vygeneruje náhodný a jedinečný test s 25 otázkami z 1000 otázek připravených v databázi eTestů. Komisař nemá možnost ovlivnit výběr otázek nebo do otázek zasahovat ani je upravovat.

K úspěšnému absolvování testu uchazeče o získání řidičského oprávnění pro skupinu A, B, C, D, E a T a jejich kombinací, je zapotřebí správně odpovědět 85% otázek, tj. získat 43 bodů, maximální počet bodů je 50. Čas, který je vymezen na vyplnění testu je 30 minut. V zákoně je pamatováno

i na žadatele, kteří doloží, že mají diagnostikovanou specifickou poruchu učení. Doba pro vypracování testu je jim prodloužena na 60 minut.

Po vyplnění odpovědí na jednotlivé testové otázky uchazeč test ukončí a odesílá ke zpracování na komunikační server MD ČR. Zde je výsledek testu elektronicky zaznamenán a vyhodnocen pomocí analytických nástrojů a odeslán zpět na místo konání zkoušky. Uchazeč je ihned seznámen, zda byl při zkoušce úspěšný.

Po absolvování testu může žadatel o řidičské oprávnění přistoupit k praktické zkoušce z odborné způsobilosti

Jak je test sestaven

Otázky jsou postupně řazeny dle jednotlivých částí zákona, resp. jednotlivých oddílů a paragrafů zákona. Bodová hodnota otázky je dána validitou požadavku na znalost zákona s ohledem na závažnost znalosti užití obsahu dané oblasti pro bezpečnost provozu na pozemních komunikacích.

Novinkou je použití fotografií a kreslených dopravních situací ze skutečného provozu, které jsou z místa výhledu řidiče vozidla. Výhledy z vozidla jsou včetně zachycení dopravní situace ve zpětných zrcátkách.

Řešení otázek, které se k danému tématu vztahují jsou tak mnohem reálnější a výukově přínosnější, než byly původní dopravní situace z pohledu ptačí perspektivy. Řešení dopravních situací jsou koncipována tak, jak je vidí a vnímá řidič. Způsob vyobrazení dopravních situací nutí žáka myslet, jako by sám řídil motorové vozidlo a řešil reálnou situaci.

Jednou z nových součástí zkoušky jsou otázky „Zásad bezpečné jízdy“ zaměřené na požadované chování řidiče obsažené v zákoně o silničním provozu 411/2005Sb. Zákon je aplikovaný na dodržování pravidel silničního provozu a řešení neočekávaných situací, se kterými se může řidič při jízdě setkat.

Aplikace eTesty je určena nejen pro vykonání zkoušky uchazeče o řidičské oprávnění, ale i pro přezkoušení zkušební komisaře, učitele autoškoly a pro přezkoušení profesní způsobilosti.

Aplikace slouží i v bodového systému, pro řidiče, kteří obdrželi 12 bodů za dopravní přestupky nebo jim byl uložen trest nebo sankce zákazu řízení motorových vozidel a žádají, podle § 123d zákona 411/2005 Sb., o navrácení řidičského oprávnění.

Obecně

Úloha autoškoly

Řidičské oprávnění - sociální tlak

Jednou ze současných požadavků společnosti na všeobecné vzdělání člověka je „být držitelem řidičského oprávnění“. Vzhledem, ke stále se rozšiřujícímu počtu nejen osobních, ale i dalších silničních dopravních prostředků a rozšiřující se silniční síti, je tento požadavek nutností. Doprava se stala naprostou samozřejmostí a každodenním údělem mnoha desítek tisíc lidí. Ale s narůstající dopravou stoupá i riziko dopravní nehod, selhání řidičských schopností, neznalost základních řidičských dovedností a návyků a nedodržování zákona.

Vzhledem k tomu, že vize Ministerstva dopravy ČR je snížení počtu dopravních nehod do roku 2010 na polovinu dopravních nehod z roku 2002, je zapotřebí začít u autoškol, kde začíná výchova nových řidičů.

Samotná činnost řidiče je ve své podstatě činností velmi složitou. Předpokládá, že držitel řidičského oprávnění, pomineme-li základní znalost, aplikaci a dodržování zákona, musí během řízení zvládnout mnoho úkonů spojených s jízdou. Zapojit do činnosti svoje smysly, zvládat reagovat na danou dopravní situaci a také ji spolehlivě analyzovat a především správně a přiměřeně vyřešit.

Úkolem autoškol je naučit uchazeče o řidičské oprávnění řešit situace v každodenním dopravním prostředí. Cílem by mělo být vychovat řidiče - účastníka silničního provozu, který bude schopný správně reagovat na stále vzrůstající psychickou zátěž řidiče.

Proč naučit žadatele o řidičské oprávnění jak reagovat na nejrůznější podněty v silničním provozu je jasné: Ve většině případů je viníkem dopravní nehody člověk, který selhal. Činnost řidiče je společensky odpovědná právě vzhledem k nebezpečnosti dopadu selhání jedince. Jen dobrý učitel autoškoly je schopný vštípit uchazeči základy citu pro bezpečnou jízdu, respekt k dopravním zákonům i k ostatním účastníkům silničního provozu.

Jediným a neúčinnějším řešením, jak eliminovat počet dopravních nehod a jejich následků, je zavést do autoškol vysokou laťku náročnosti nejen na uchazeče, ale také na učitele, kteří jsou odpovědní za výchovu a formování řidiče.

V současnosti na území republiky působí 2 463 autorizovaných autoškol, které po celém území České republiky každoročně vzdělávají tisíce žadatelů o získání všech typů řidičského oprávnění.

Odpovědnost učitele autoškoly při výchově nových řidičů, při doškolovacích kurzech a rozšíření řidičského oprávnění, je založena na kvalifikovanosti, schopnostech odhadnout, zda žadatel

o řidičské oprávnění dosáhl takových vědomostí, dovedností a návyků, že je schopný podrobit se zkoušce a stát se řidičem - odpovědným účastníkem silničního provozu.

Jedním z nových nástrojů jak zvýšit kvalitu výuky a výchovy nových řidičů je i Směrnice Evropského parlamentu a rady 2006/126/ES ze dne 20.12.2006. Sjednocuje požadavky na žadatele o řidičské oprávnění, učitele autoškol a zkušební komisaře v rámci států Evropské unie, s cílem zvýšit bezpečnost silničního provozu. Vymezuje nejen požadavky na znalosti, dovednosti a chování požadované k řízení motorových vozidel na základě nových kritérií, ale také sbližuje normy na zkoušky žadatelů o řidičské oprávnění a pro vydávání řidičských průkazů v rámci členských zemí Evropské unie.